WIKIPEDIA

Kalmuks

Het **Kalmuks** (Хальмг келн, *Hal ʹmg keln*) is de taal van de Kalmukken en wordt gesproken in Kalmukkië (Russische Federatie). Er zijn ongeveer 160.000 sprekers.

Kalmuks behoort tot de Oirat-subgroep van de Mongoolse talen. Het heeft ook enkele kenmerken gemeen met de Oeraalse en Turkse talen, en soms wordt gespeculeerd dat het een lid is van de betwiste Altaïsche of Oeral-Altaïsche taalfamilie. Dit weerspiegelt de oorsprong van het Kalmuks als een gemeenschappelijke taal van de Oirat-Mongolen, een unie van vier Kalmukse stammen die enkele Oegrische en Turkse stammen absorbeerden tijdens hun westwaartse expansie.

De Kalmukken hadden zwaar te lijden onder het sovjetregime. Tijdens de Russische Burgeroorlog werd het aantal Kalmuks-sprekers gehalveerd. Ook Stalins etnische zuiveringen haalden dit aantal flink naar beneden. Gedurende lange tijd was Russisch de enige officiële taal in Kalmukkië, en in 1963 werden de lessen in het Kalmuks afgeschaft en werd Russisch de enige officiële taal in het Kalmukse onderwijs.

Als gevolg van dit beleid spreken vele Kalmukken hun eigen taal niet. Samen met de Kalmukse overheid werken Kalmukse taalkundigen aan verbetering van deze situatie. In 1993 werd het basisonderwijs in het Kalmuks hersteld.

Schrift

De literaire traditie van het Kalmuks gaat terug tot de 11e eeuw, toen het Oud-Oeigoerse schrift werd gebruikt. Het officiële Kalmukse alfabet (*Todo Bitsjg*) werd in de 17e eeuw gecreëerd door de Kalmukse Boeddhistische monnik Zaya Pandita. Kalmukken in China gebruiken dit schrift nog steeds. In 1924 werd dit schrift vervangen door het Cyrillisch alfabet, dat in 1930 werd opgegeven ten voordele van het Latijns alfabet. In 1938 werd echter een aangepaste versie van het Cyrillisch ingevoerd. Al deze schrifthervormingen hebben de Kalmukse literaire traditie erg verstoord. In Mongolië heeft het Kalmuks geen geschreven status.

Zie de ***Kalmukse uitgave*** van Wikipedia.